

**HOTĂRÂREA nr. 333
din 05.09.2018**

Dosar nr: 248/2018

Petiția nr: 1957/05.04.2018

Petent: . . BĂZĂVAN DAN

Reclamat: Ministerul Apărării Naționale

Obiect: diferențiere între cei care provin din „filieră directă” respectiv „filieră indirectă”, neplata sporului de doctorat

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentului

1. ...

I. 2. Numele și domiciliul procedural al reclamatei

2. Ministerul Apărării Naționale, ...

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petenta consideră discriminatorie diferențierea dintre cei care provin din „filieră directă” respectiv „filieră indirectă”, neplata sporului de doctorat.

III. Citarea părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

5. S-a invocat din oficiu excepția de tardivitate pentru faptele anterioare datei de 05.04.2017, respectiv excepția de necompetență privind declararea nulității unor acte, anularea unor acte, acordarea de despăgubiri materiale, obligarea reclamatului de a face.

6. Părțile au fost citate pentru data de 03.07.2018 (filele 52-53 din dosar) la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

7. La audierea din 03.07.2018 s-a prezentat petentul.

8. Petentului i-au fost comunicate punctele de vedere ale reclamatului (fila 75-79 din dosar).

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

9. Prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 1957/05.04.2018** (filele 1-16 din dosar) petentul arată următoarele aspecte relevante:

- a fost discriminat de-a lungul carierei de militar din anul 2009;
- nu i s-a echivalat masterul de conducere interarme, neavând studii militare, deși i s-a acordat gradul de locotenent în baza studiilor univeristare de licență;
- utilizarea sitagmei de filieră directă/filieră indirectă în normele juridice reprezintă discriminare;
- nu i s-a acordat sporul de doctorat;
- a înainat mai multe rapoarte pentru selecție pentru diferite funcții, fiind refuzat;
- au fost numiți în mod ilegal persoane în poziții de conducere;

- solicită declararea nulității unor acte administrative, obligarea reclamatului la echivalarea studiilor, acordarea retroactivă a sporului de 15%, obligarea reclamatului să modifice legislația.

Au depus la dosar înscrisuri (filele 17-48 din dosar).

10. Prin punctul de vedere înregistrat la CNCD cu **nr. 3131/23.05.2018** (filele 50-51 din dosar) petentul arată următoarele aspecte relevante:

- consideră că faptele sunt continue, fiind vorba de norme juridice care produc efecte în prezent;
- își rezervă dreptul de a ataca în contencios administrativ decizia CNCD.

11. Prin punctul de vedere înregistrat la CNCD cu **nr. 4299/03.06.2018** (filele 54-69) petentul menține cele arătate anterior.

12. Prin concluziile scrise înregistrate la CNCD cu **nr. 4658/20.07.2018** (filele 80-85 din dosar) petenta menține cele arătate anterior.

Susținerile reclamatului

10. Reclamatul, prin punctul de vedere înregistrat la CNCD cu **nr. 4317/03.07.2018** (filele 70-74 din dosar) arată următoarele aspecte relevante:

- invocă excepția de necompetență a CNCD, având în vedere natura solicitărilor petentului;
- invocă excepția de tardivitate, arătând că petentul invocă fapte din perioada 2009-2016;
- petentul nu și-a probat susținerile;
- faptele sesizate nu prezintă discriminare.

V. Motivele de fapt și de drept

11. Colegiul director constată următoarele:

- petentul a absolvit Universitatea din București, Facultatea de Fizică, primind titlul de inginer diplomat în profilul fizică, specializarea fizică tehnologică (durata studiilor fiind de 5 ani);
- are un master obținut la Universitatea din București, Facultatea de Fizică, în specializarea Fizică electronică, metrologie, defectoscopie;
- are titlul de doctor în fizică, titlu obținut la Universitatea din București;
- sunt capate de cerere privind fapte anterioare datei de 05.04.2017;
- i s-a refuzat plata sporului de doctorat, pe motivul că nu s-a armonizat cadrul legislativ;
- unele norme juridice aplicabile petentului fac diferență între personalul care provine din filieră directă (absolvenții instituțiilor militare de educație) respectiv din filieră indirectă (absolvenți altor instituții militare);
- în lipsă de personal, a îndeplinit atribuțiile șefului Comunicații și Informatică din februarie 2018.

12. Colegiul director admite excepția de necompetență invocată din oficiu privind declararea nulității unor acte, anularea unor acte, acordarea de despăgubiri materiale, obligarea reclamatului de a face, având în vedere faptul că doar instanțele de judecată de pot pronunța în acest sens. Conform prevederilor **O.G. nr. 137/2000**, în cazul constatării unor fapte de discriminare, CNCD poate stabili amenzi contravenționale și poate obliga persoana care a comis fapta de discriminare să publice în presă un rezumat al hotărârii. Orice altă solicitare venită din partea petenților excede competențelor atribuite prin legislație instituției.

13. Se admite și excepția de tardivitate, invocată din oficiu, pentru faptele anterioare datei de 05.04.2017, având în vedere prevederile art. 20 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**, care stabilește: „*Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei*”.

14. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul director analizează două aspecte:

- diferențierea făcută printr-o serie de norme juridice între persoanele care provin din „filieră directă” respectiv „filieră indirectă” a reprezentat sau nu o discriminare a petentului în perioada analizată;
- neplata sporului de doctorat reprezintă sau nu o discriminare a petentului.

15. În analiza primei situații, Colegiul director constată următoarele:

16. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „*Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice*”.

17. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

18. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induce distincții între situații anologice și

comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

19. Se constată că accesul la unele funcții din cadrul ministerului reclamat este condiționat de tipul de studii (studii militare), considerat ca fiind „filieră directă”. Partea reclamată nu a arătat care ar fi motivele excluderii persoanelor care privesc din „filieră indirectă”. Art. 5 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Diferența de tratament bazată pe o caracteristică legată de criteriile prevăzute la art. 2 alin. (1) nu constituie discriminare atunci când, în temeiul naturii activităților ocupaționale sau al contextului în care acestea se desfășoară, o asemenea caracteristică reprezintă o cerință profesională reală și determinantă, cu condiția ca obiectivul să fie legitim și cerința profesională.” În consecință partea reclamată trebuia să arate în ce măsură „filiera” reprezintă o cerință profesională reală și determinantă pentru ocuparea funcțiilor respective.

20. Este relevant faptul că petentul, în lipsă de personal, a putut îndeplini atribuțiile șefului Comunicații și Informatică din februarie 2018.

21. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

22. CEDO, în analiza criteriului, arată că „art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele”, menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil, cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010).

22. Criteriul de studii este o caracteristică identificabilă, obiectivă, personală, iar legătura de cauzalitate este stabilită de normele juridice criticate de petent.

23. Privind dreptul, art. 7 din **O.G. nr. 137/2000** stabilește: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul ca aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:

[...]

d) formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională”.

24. Chiar dacă în perioada analizată petentul nu a solicitat ocuparea niciunei funcții, prin repetatele refuzuri anterioare motivate de faptul că petentul provine din „filieră indirectă”, Colegiul director consideră că petentul a fost descurajat să mai candideze pentru diferitele funcții (a se vedea **Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 10 iulie 2008 în cauza Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding împotriva Fimra Feryn NV**). În consecință s-au produs efecte discriminatorii inclusiv după data de 05.04.2017.

25. În consecință normele juridice care fac diferențiere între cei care provin din „filieră directă” respectiv „filieră indirectă”, privind ocuparea unor funcții de conducere, în lipsa unei cerințe profesionale reale și determinante (ceea ce nu s-a putut analiza de către CNCD, întrucât partea reclamată nu a invocat o astfel de cerință), au reprezentat o discriminare a petentului prin descurajare, fiind o faptă de excludere, restricție pe baza tipului de educație absolvită, care are ca scop și efect restrângerea exercitării dreptului la promovare profesională.

26. În analiza sporului de doctorat care nu se acordă petentului, Colegiul director constată următoarele:

27. Sunt valabile cele arătate la pct. 16-18.

28. Din moment ce în domeniul bugetar există persoane care beneficiază de spor de doctorat, iar petentul nu, există o diferențiere între petent și beneficiarii sporului de doctorat. Partea reclamată nu a arătat prin ce ar avea petentul o situație diferită față de alte persoane cu doctorat.

29. Sunt valabile cele arătate la pct. 21-22.

30. Din răspunsul acordat petentului privind solicitarea de a primi sporul de doctorat se arată că la nivelul ministerului reclamat există neconcordanțe legislative care nu permit plata acestui spor. În consecință se poate reține că diferențierea se produce între angajații ministerului reclamat și angajații altor instituții de stat (criteriu socio-profesional). Reclamatul nu a clarificat motivele pentru care petentul nu beneficiază de sporul de doctorat.

31. Privind dreptul sunt relevante prevederile art. 7 din **O.G. nr. 137/2000**: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul ca aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor,

vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:

[...]

c) acordarea altor drepturi sociale decât cele reprezentând salariul”.

32. În consecință neacordarea sporului de doctorat pentru petent reprezintă discriminare, întrucât fapta este o excludere pe criteriul socio-profesional care înlătură dreptul la sporul de doctorat.

33. Art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: „*Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.*”

34. Colegiul director constată că normele juridice criticate de petent au apărut în diferite perioade, în care nu s-a analizat problematica cerințelor profesionale. Neacordarea sporului de doctorat se datorează în mod similar unor norme juridice necorelate între ele. Totodată petentul urmărește obținerea unui remediu eficient, ce poate fi obținut prin instanță, conform prevederilor art. 27 din **O.G. nr. 137/2000**. În consecință Colegiul director apreciază că pot fi aplicate prevederile **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborate cu art. 6 și art. 7, aplicând sancțiunea de avertisment.

Colegiul director recomandă ministerului reclamat ca în trei luni de la primirea prezentei hotărâri să-și revizuiască propriile norme juridice pentru a elimina pe de o parte impedimentele privind acordarea sporului de doctorat, pe de altă parte diferențierea dintre cei care provin din „filieră directă” respectiv „filieră indirectă”, acolo unde o astfel de proveniență nu reprezintă cerință profesională reală și determinantă. Cerința profesională reală și determinată trebuie analizată și stabilită pentru fiecare funcție în parte, nu pot fi stabilite reguli generale de excludere de la obținerea unor funcții a unor categorii de persoane.

CNCD va monitoriza implementarea recomandării. În consecință, ministerul reclamat va depune la CNCD în termen de 3 luni de la data comunicării hotărârii o adresă prin care prezintă ce norme juridice și în ce mod au fost modificate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admite excepția de necompetență invocată din oficiu privind declararea nulității unor acte, anularea unor acte, acordarea de despăgubiri materiale, obligarea reclamatului de a face, conform art. 28-32 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor**;

2. admite excepția de tardivitate invocată din oficiu pentru faptele anterioare datei de 05.04.2017, conform art. 20 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**;

3. normele juridice care fac diferențiere între cei care provin din „filieră directă” respectiv „filieră indirectă”, privind ocuparea unor funcții de conducere, în lipsa unei cerințe profesionale reale și determinante, reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 7 lit. d) din **O.G. nr. 137/2000**;

4. neacordarea sporului de doctorat pentru petent reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 7 lit. c) din **O.G. nr. 137/2000**;

5. aplică sancțiunea de avertisment conform art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7 din **O.G. nr. 2 din 2001**;

6. recomandă ministerului reclamat ca în trei luni de la primirea prezentei hotărâri să-și revizuiască propriile norme juridice pentru a elimina pe de o parte impedimentele privind acordarea sporului de doctorat, pe de altă parte diferențierea dintre cei care provin din „filieră directă” respectiv „filieră indirectă”, acolo unde o astfel de proveniență nu reprezintă cerință profesională reală și determinantă, în virtutea prevederilor art. 18 din **O.G. nr. 137/2000**;

7. monitorizarea implementării recomandării conform art. 19 lit. d) din **O.G. nr. 137/2000**;

8. o copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

Data redactării: 06.09.2018

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Haller István